

OTOPOST

FIRAT FİDAN
FDN Grubu
Yönetim Kurulu Üyesi

OTOMOTİV SEKTÖRÜ YİNE KUR DALGALANMASI SORUNU İLE KARŞI KARŞIYA

Artan maliyetler ve gerileyen satışlar nedeniyle zorlu günler geçiren otomotiv sektörü, kiralama sözleşmelerinin Türk Lirası ile yapılması zorunluluğu sonrası maalesef önemli bir sorunla daha karşı karşıya kaldı.

2018 yılının ilk sekiz ayında daralma gösteren otomotiv sektöründeki satışları mercek altına aldığımızda; otomobil ve hafif ticari araç toplam pazarındaki satış rakamlarının bir önceki yılın aynı döneminde 555 bin 991 iken, 2018 yılının Ocak-Ağustos döneminde 440 bin 428 adet olarak gerçekleştiğini görüyoruz.

İthalat kaynaklı olması nedeniyle kur hareketlerinden etkilenen otomotiv sektöründe satışlar yaklaşık %20'lik pay kaybederek gerilerken, araç kiralama sektörü bu yıl turizmde yaşanan güçlü toparlanmanın desteğiyle aynı oranda etkilenmedi. Bununla birlikte hem döviz kurları hem de vergilerdeki değişimler nedeniyle yüzde 60'lara varan araç yenileme maliyetlerinin ve ek olarak sözleşmelere getirilen TL zorunluluğunun tüm sektörü zorlu bir sürecin içine soktuğunu söylemeliyim.

Sektör özelinde biraz daha detaylı bir analiz yapmak gerekirse operasyonel araç kiralama sektörünün yılın ilk 8 ayında Türkiye'de satılan yeni otomobillerin yüzde 22'si olan 76 bin 325 adetlik yeni aracı filosuna kattığını ve böylece aktif pazar büyüklüğünün 31 milyar TL'ye yaklaştığını söylemek mümkün. Tüm bunların yanı sıra Türk Lirasının değer kaybetmesi ve hem enflasyon hem de faizlerdeki artış ise sektörün büyümesini oldukça yavaşlattı.

Araç kiralama sektöründeki satış performanslarını operasyonel ve günlük kiralama olmak üzere iki başlık altında analiz ettiğimizde; bu yıl özelinde operasyonel kiralamalarda geçtiğimiz yıllarla benzer rakamlar olduğunu görüyoruz. Bununla birlikte kapanan şirketlerin sayısındaki artış nedeniyle yaşanan sıkıntılar göze çarpıyor.

SEZONA GÜÇLÜ BİR BAŞLANGIÇ YAPILDI

Sektörümüzün çatı kuruluşu olan TOKKDER'in (Tüm Oto Kiralama Kuruluşları Derneği) Mart ayında yayımladığı rapor doğrultusunda Türkiye'de 2017'de satılan yeni otomobil sayısı yüzde 4,5 azalırken, aynı dönemde operasyonel kiralama sektörünün filosundaki araç sayısı yüzde 10,6 artarak 365 bin 782 adede ulaşmıştı. 2017'de 13 milyar 854 milyon TL'lik yeni araç yatırımı yaparak Türkiye'de satılan yeni araçların yaklaşık yüzde 20'sini filosuna katan operasyonel kiralama sektörünün aktif büyüklüğü ise 29 milyar TL'yi aşmaktaydı. Günlük kiralama sektöründe ise turizmdeki toparlanmayla tekrar canlanma bekleniyordu. Örneğin kısa ve uzun dönem kiralamacıların 2018'de pazardan yaklaşık 150 bin adetlerde yeni araç alması öngörüsü gibi olumlu sinyaller karşısında sektörde bu alanda yeni yatırımlar yapıldı ve sezona güçlü bir başlangıç yapıldı.

Ülke turizmde yaşanan toparlanmanın günlük kiralama sektörüne olumlu etkisini bu yıl fazlasıyla hissettik. Örneğin turist sayısında yaşanan dikkate değer artışların katkısıyla bireysel kiralamalarda Ege ve Akdeniz bölgelerindeki ofislerimizde yer yer bir önceki yıla göre yüzde

150'leri bulan artışlar yaşandı fakat tüm bu olumlu havaya rağmen yaşanan kurdaki hızlı değişim ve sözleşmelere getirilen TL şartı sektörün geleceğini maalesef ki tehdit altında bırakıyor.

13 Eylül tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Türk parasının kıymetinin korunması hakkındaki kanun düzenlemesiyle birlikte, yurt içinde dövizle konut ve araç kiralama sektörünün önüne geçilmesi nedeniyle sektör yaşadığı iyi sezonu negatif rakamlarla kapatacağa benziyor.

EURO İLE FONLANAN KREDİLER

Sektörde kiralama sektörünün yüzde 78'i döviz üzerinden yapılmakta ve kiralık durumunda bulunan 360 bin araç kiralık filo için kullanılan kredi tutarı ise 3,5 milyar Euro civarında. Bankaların Euro ile fonladığı kredileri TL'ye çevirmesinin mümkün olmaması nedeniyle kiralama şirketlerinin sözleşmeleri TL'ye çevirmesi kendi ayağına sıkılamak anlamına geliyor. Ve maalesef birçok operasyonel kiralama firması bunun altından kalkacak gibi görünmüyor.

Bu durumda araç kiralama bedellerini TL bazında artırmaktan başka çare görünmüyor. Ek olarak döviz üzerinden yapılan kiralama sözleşmelerinin de 30 gün içerisinde Türk Lirası olarak yeniden düzenlenmesi gerekiyor. Ancak bu sözleşmeler TL'ye dönerken TL'deki faiz oranlarının etkisi ile daha yüksek bir bedel ile yenilenecek. Bu durum ne müşterilerimizin ne de araç kiralama şirketlerinin oluşacak yeni maliyetleri kaldırmalarının mümkün olabileceğini düşünmüyorum.

Yine kurlara paralel olarak artan maliyetler ve sektörün an itibarıyla önünü görmesinin mümkün olmaması nedeniyle, TL ile kiralama yapmak isteyen müşterilere yüksek fiyat vermek durumunda kalınıyor ve liste fiyatları her geçen gün yükseliyor.

BAKANLARIMIZDAN REVİZYONLAR BEKLİYORUZ

Bu olumsuz koşulları regüle edebilmek adına, TL şartı düzenlemesi ve diğer hususlarda görüşmek üzere TOKKDER, OSD, ODD, OYDER, OİB, ve TAYSAD gibi otomotiv sektörünün tüm paydaşları olarak ortak bir öneri paketi hazırlayarak bakanlıklardan randevu talep edildi. Bu doğrultuda daha fazla zaman kaybetmeden mümkün olan en kısa sürede bakanlarımızdan sektörü rahatlatıcı revizyonlar bekliyoruz.

Türkiye ekonomisinin lokomotif sektörlerinden biri olan otomotiv sanayiinin geçtiğimiz yıllardaki satış performanslarını yakalaması, ülke ekonomisinin daha da güçlenmesinde önemli bir rol oynayacaktır.